

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII

EGALIZAREA ȘANSELOR LA EXAMENELE NAȚIONALE 2026

Ghidul procedurii de adaptare a condițiilor de examen pentru
elevii cu deficiențe de vedere, auz și tulburări de neurodezvoltare.

Evaluarea Națională & Bacalaureat 2026

Elaborat: profesor-consilier școlar Gîrban Simona Elena – expert consilier COC - VL

Misiunea Procedurii: Optimizarea și Adaptarea

Echitate și Șanse Egale

Cadru procedural unitar
(Art. 1) pentru asigurarea
condițiilor de egalizare
a șanselor.

Deficiențe Senzoriale - Vedere

Acuitate vizuală, ambliopie, cecitate.

Deficiențe Senzoriale - Auz

Soluții pentru bariere de comunicare.

Tulburări de Neurodezvoltare

TSA (Spectru Autist), TSI (Învățare -
Dislexie/Disgrafie), ADHD, tulburări de
dezvoltare intelectuală.

Traseul Solicitării: Pași și termene limită

1. Solicitarea

Cerere scrisă depusă la conducerea școlii de către părinți/elevi majori. Se specifică clar modalitatea de adaptare dorită (Art. 4.3).

2. Termene Limită

- Evaluare Națională: max. 12 iunie 2026.
- Bacalaureat: max. perioada de înscriere.

3. Circuitul

Școala transmite cererile către Comisia Județeană / ISMB.

4. Rezoluția

Comisia aprobă/respinge argumentat. 2 exemplare (școală și părinte). Lista finală ajunge la Minister.

Document Box

Se va atașa
UNUL dintre următoarele
documente (Art. 4.2)

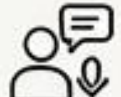
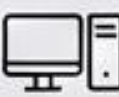
✓ Certificat OSP

✓ Certificat handicap

✓ Certificat A5

✓ Adeverință medicală de la
comisia județeană

Matricea adaptărilor: Ce este permis și pentru cine?

	Timp Suplimentar	Format Subiecte	Tehnologie / Instrumente	Asistență Umană
Deficiențe de Vedere	 +2 Ore (Art. 18.2)	Mărit A3, Braille, Audio 	Lupă, Screen Reader, PenFriend 	Profesor dictare
Deficiențe de Auz	 +2 Ore (Art. 18.2)	Limbaj mimico-gestual 	PC (Fără conexiune) 	Interpret autorizat
TSA / ADHD	 +2 Ore (Art. 18.2)	Citire secvențială, promptare 	PC, Timer vizual 	Însoțitor / Terapeut
TSI (Dislexie / Disgrafie)	 +2 Ore (Art. 18.2)	Citire cu voce tare (Dislexie) 	Materiale compensatorii, PC 	Asistent dictare (Disgrafie)

Deficiente de Vedere: Cele 4 rute de accesibilizare a subiectelor

1. Format Mărit (A3)

Transpunere automată A4 -> A3 via copiator, realizată direct în centrul de examen.

2. Sistem Braille

Multiplicare pe imprimante specializate sau software. Subiectul se dă și în scriere obișnuită. Profesorul asistent dă citire pentru a identifica eventuale erori de transcriere sau figuri complexe.

3. Dictare Directă

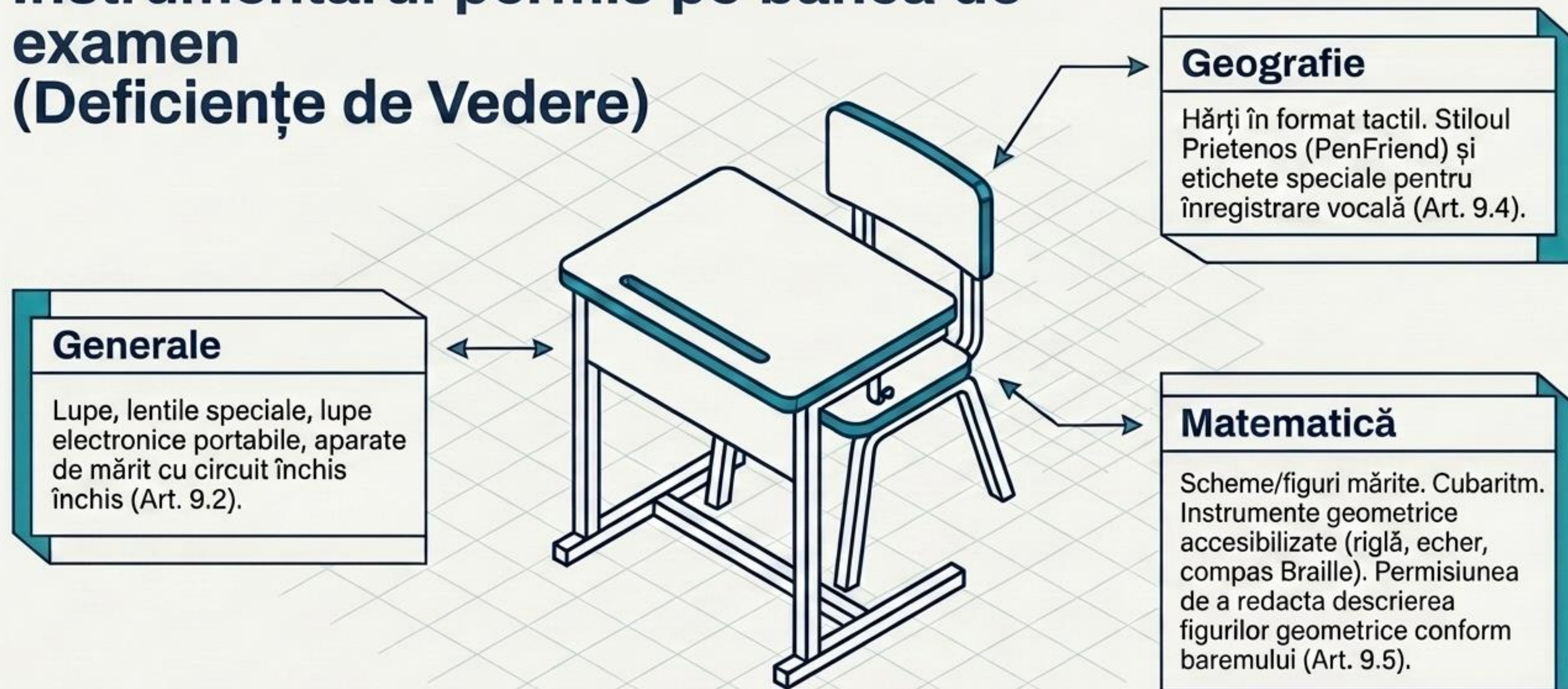
Dacă nu există condiții Braille, asistentul dictează subiectele secvențial. Timpul de examen se contorizează strict după finalizarea dictării.

4. Tehnologie Asistivă

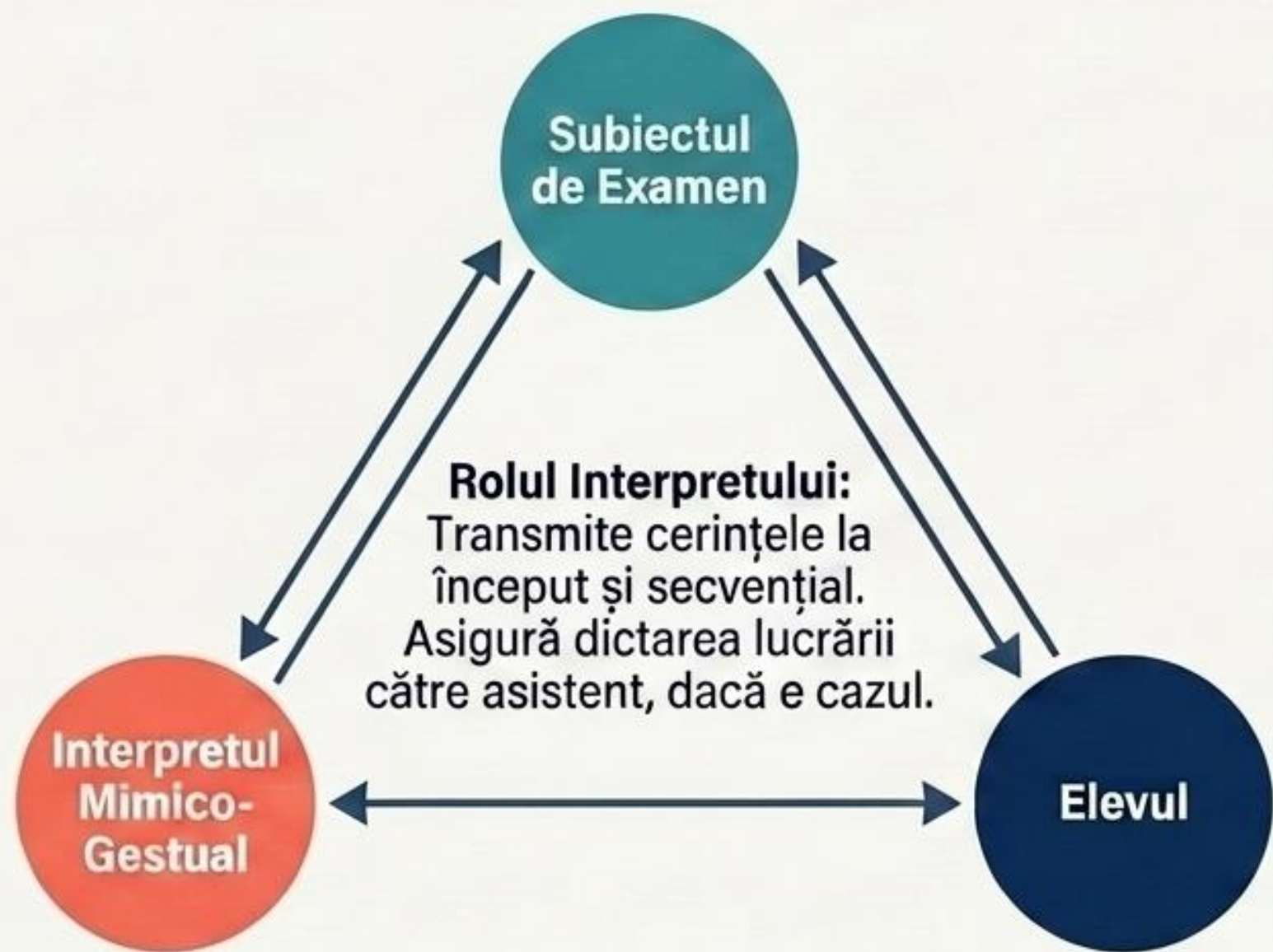
Voce sintetică pe laptop/PC. Dispozitivele (chiar și cele personale) trebuie verificate. Fără internet. Fără memorie cu materiale interzise.

Instrumentarul permis pe banca de examen (Deficiențe de Vedere)

Sub-Comisia Specială: În centrele cu candidați Braille sau Tehnologie Asistivă, funcționează o subcomisie dedicată (specialist Braille, expert tehnologie nevăzători) (Art. 8).

Deficiențe de Auz: Eliminarea barierelor de comunicare

Incompatibilități

Specialitate: Interpretul NU poate fi profesor de specialitatea probei susținute.

Predare: NU poate fi un profesor care a predat la clasa elevului.

Sincronizare: Cunoaștere prealabilă obligatorie (max 10 zile lucrătoare înainte) pentru armonizarea dialectului semnelor.

La proba de competențe lingvistice (BAC), candidații nu susțin proba de audiere. Rubrica se barează în certificat (Art. 13).

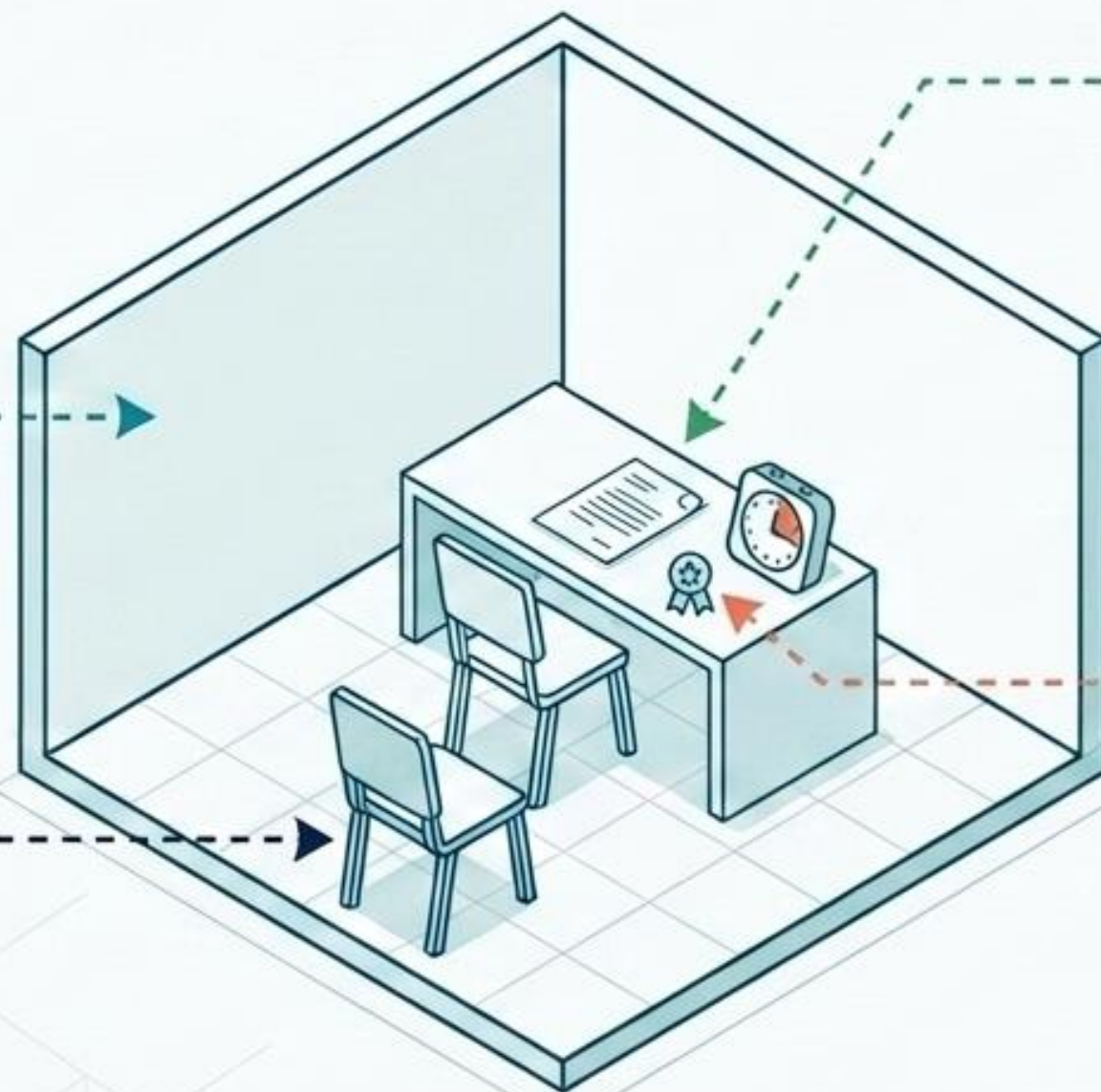
TSA și ADHD: Arhitectura unui mediu de examen fără stres

Mediul Fizic

Sală de examen **fără distractori vizuali** sau auditivi. Evitarea completă a stimulilor externi (Art. 14.2).

Rolul Însoțitorului

Cunoaștere prealabilă asigurată. Poate oferi sprijin emoțional pentru concentrare, dar fără a interfera sub nicio formă cu conținutul probei.

Administrazione Subiectelor

Promptare și **administrare secvențială**. Subiectele se citesc pe rând și se pot repeta la cerere pentru a evita blocajele de anxietate.

Ancorare Psihologică

Permisie de folosire a unui **sistem de recompensă** (tangibil/netangibil) și a unui **Timer Vizual** pentru prezentarea trecerii timpului (Art. 15.3). Pauze la cerere.

Tulburări Specifice de Învățare (TSI): Adaptări Complementare

Dislexie (Blocaj la Citire)

Soluția pentru Input: Profesorul asistent citește subiectele cu voce tare.

Metoda: Citire secvențială, strict în ordinea rezolvării. Procesul este repetabil ori de câte ori o cere candidatul, pentru a asigura înțelegerea textului.

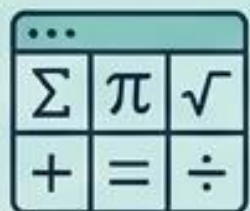
Disgrafie / Disortografie (Blocaj la Scriere)

Soluția pentru Output: Elevul dictează conținutul și rezolvarea lucrării către un profesor asistent, care redactează în locul său.

Avertisment ■■■ Se INTERZICE absolut profesorului asistent să corecteze, să modifice sau să intervină în dictarea realizată de elev (Art. 16.2.b).

TSl: Instrumente Compensatorii și aprobarea lor

Instrumente Permise (Art. 17)

- Tabele cu formule matematice

- Hărți mentale și scheme conceptuale

- Calculatoare de buzunar sau de birou

Scopul acestora este **strict** de a **reduce barierele** determinate de tulburarea de învățare. Ele **NU** facilitează rezolvarea subiectelor din punct de vedere cognitiv.

Calendarul Aprobării

Acțiunea Școlii

Transmite cererea și materialele către ISJ/ISMB în **maximum 3 zile lucrătoare** de la primirea lor (Art. 16.5).

Decizia Comisiei ISJ

Avizează (prin inspectori de specialitate) și comunică decizia școlii în **maximum 15 zile lucrătoare** (Art. 16.6).

Atenție: Orice refuz al comisiei trebuie obligatoriu motivat în scris.

Măsuri Transversale: Timp, Sănătate și Tehnologie

Timp și Pauze

Timpul de examen se poate mări cu maximum 2 ore pentru toți candidații din procedură (Art. 18.2).
Pauzele sunt acordate la cerere, dar timpul pauzelor se încadrează în acest timp maxim alocat.

Sănătate și Diabet

Accesul este permis în sală cu dispozitive medicale specifice: pompe de insulină, glucometru și senzori de glicemie care comunică direct cu telefonul mobil al candidatului (Art. 18.1).

Standarde Digitale

Toate calculatoarele utilizate (unde se răspunde digital/pe broșură) trebuie să aibă preinstalat Adobe Acrobat DC pentru completarea spațiilor. Aceste examene se susțin în **săli distincte**, cu supraveghere audio-video permanentă (Art. 18.5, 18.11).

Cine are acces în sala de examen alături de elev?

Persoane permise în sală (Cu delegație oficială ISJ)

Cadru didactic itinerant
sau de sprijin.

Profesor psihopedagog,
psiholog sau pedagog
familiarizat cu elevul.

Terapeut personal al
elevului (se aprobă exclusiv
la propunerea părinților).

Doi profesori asistenți
(supraveghetori standard
ai comisiei).

Incompatibilități

NU pot preda disciplina de examen susținută de elev.

NU pot fi profesori care predau sau au predat la clasa din care provine elevul.

NU pot fi **rude sau afini până la gradul al IV-lea** cu **NICIUN** elev din respectiva sesiune (Art. 18.9).
Aceasta se aplică asistenților, însoțitorilor și interpreților.

Rolul și responsabilitățile însoțitorului

Cine poate fi însoțitor

- Persoană adultă desemnată de familie sau de școală pentru a oferi sprijin emoțional și practic.
- Trebuie să fie familiarizat cu nevoile specifice ale elevului.
- Nu poate interveni în procesul de examinare sau oferi asistență academică.
- Respectă cu strictețe regulile și procedurile stabilite pentru desfășurarea examenului.
- Prezența sa este permisă doar cu aprobarea prealabilă a comisiei de examen.